

Program działalności Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich na lata 2025–2029

Wstęp

Program działalności Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich na lata 2025–2029 powstał jako rozwinięcie i uszczegółowienie Strategii SBP na lata 2021–2029. Jest to dokument, który nie tylko wyznacza kierunki aktywności organizacji, ale również stanowi odpowiedź na wyzwania stojące przed środowiskiem bibliotekarskim w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości społecznej, zawodowej i technologicznej.

Niniejszy dokument uwzględnia:

- wnioski z oceny dotychczasowej realizacji strategii w latach 2022-2024
- wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród członków SBP (kwiecień 2025), które jasno wskazały potrzeby, oczekiwania i obszary działalności w perspektywie kolejnych lat.

Program koncentruje się na działaniach realnych, możliwych do wdrożenia i istotnych dla całego środowiska bibliotekarskiego. Uwzględnia zarówno kontynuację działań rozpoczętych w poprzednich latach, jak i nowe inicjatywy, które są odpowiedzią na aktualne wyzwania.

W kolejnych latach realizacji celów Strategii SBP 2021-2029 szczególny nacisk będzie położony na:

- profesjonalizację działań rzeczniczych,
- wzmacnianie partnerstwa i współpracy międzysektorowej,
- wieloaspektowe wsparcie zawodowe bibliotekarzy
- wzmocnienie komunikacji wewnątrz organizacji,
- systematyczny rozwój oferty edukacyjnej.

Niniejszy dokument jest:

- narzędziem planistycznym – wyznacza cele i kierunki działań dla Zarządu Głównego SBP i struktur terenowych,
- drogowskazem programowym – wskazuje spójne, konsekwentne działania SBP
- deklaracją otwartości i dialogu – potwierdza, że głos członków SBP ma rzeczywisty wpływ na kształt działań organizacji.

Program działalności SBP 2025-2029 wg celów strategicznych

Cel. 1. Oddziaływanie na politykę i praktykę biblioteczną w Polsce.

W nadchodzących latach SBP będzie odgrywać aktywną rolę w kształtowaniu polityki bibliotecznej. Konieczne jest zintensyfikowanie działań rzeczniczych, szczególnie na poziomie krajowym. Planowane działania obejmują kontynuację opiniowania aktów prawnych, uczestnictwo w debatach instytucji centralnych (Sejm, Senat), powołanie zespołu ds. kwalifikacji zawodowych, organizację debat eksperckich oraz prowadzenie kampanii społecznych promujących rolę bibliotek w społeczeństwie i znaczenie pracy bibliotekarzy w rozwoju intelektualnym społeczeństwa polskiego.

Program przewiduje także kontynuację działań badawczych, takich jak analiza efektywności bibliotek i badań nad wpływem społecznym, realizowanych m.in. w ramach projektów AFB. Działania te wspierają rzecznictwo oparte na danych i wzmacniają pozycję SBP jako organizacji eksperckiej.

SBP wypracuje w porozumieniu z organizacjami działającymi w sektorze książki i przedstawi władzom państwowym kompleksowy program – zarówno pod względem prawnym, organizacyjnym, jak i technologicznym – dotyczący zasad gromadzenia i bezpłatnego udostępniania w bibliotekach dokumentów elektronicznych, w szczególności książek cyfrowych. Program uwzględni powszechność raportowania przez biblioteki wypożyczeń, w tym e-booków, na takich samych warunkach jak książek tradycyjnych (Public Lending Right) oraz zasady ich przekazywania wyznaczonym organizacjom wypłacającym tantiemy twórcom.

Cel 2. Partnerska współpraca z instytucjami państwowymi i samorządowymi, uczelniami i szkołami wyższymi, sektorem gospodarczym, organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami międzynarodowymi. SBP będzie kontynuować i rozwijać współpracę z instytucjami edukacyjnymi, organizacjami pozarządowymi, samorządami oraz partnerami międzynarodowymi. Współpraca ta umożliwi realizację wspólnych projektów i wpłynie na efektywność działań środowiska bibliotekarskiego. SBP będzie brało aktywny udział w projektach międzynarodowych, realizacji wydarzeń z partnerami oraz inicjowało nowe projekty we współpracy z uczelniami i organizacjami społecznymi. Kontynuacja bądź nawiązanie współpracy z partnerami międzynarodowymi będzie możliwa po uzyskaniu wsparcia finansowego, o co intensywnie ZG będzie zabiegało. W ramach tego celu wzmacniana będzie współpraca wydawnicza – zarówno z uczelniami, jak i organizacjami sektora książki i informacji. Publikacje i inicjatywy edytorskie SBP stanowią ważne narzędzie wymiany wiedzy i profesjonalizacji środowiska.

Cel. 3. Konsolidacja środowiska bibliotekarskiego

Działania w latach 2025-2029 w tym obszarze będą koncentrowały się na zwiększeniu

spójności i aktywności środowiska poprzez rozwój narzędzi komunikacyjnych (portal SBP, media społecznościowe), wspieraniu inicjatyw lokalnych, integracji młodych bibliotekarzy oraz na prowadzonych z sukcesem w latach poprzednich działaniach konkursowych i motywujących zarówno dla członków SBP, jak i struktur organizacji. Wzmocnienie komunikacji wewnętrznej i budowanie wspólnoty to jeden z kluczowych filarów "Programu działania na lata 2025-2029". Ważnym zadaniem pozostaje również rozwój kultury organizacyjnej SBP oraz wzmocnienie zasobów kadrowych. Aktualizacja narzędzi wewnętrznych, poprawa przepływu informacji i inwestycje w struktury organizacyjne są warunkiem sprawnego funkcjonowania i dalszej integracji środowiska.

Cel 4. Wzmocnienie statusu zawodu bibliotekarza

Status zawodowy bibliotekarza pozostaje jednym z największych wyzwań. Niskie wynagrodzenia, brak jednolitych standardów zatrudniania i niedocenywanie roli bibliotek to problemy zgłaszane od lat. Zawód bibliotekarza wymaga odbudowy prestiżu i społecznego uznania.

Zawód bibliotekarza wymaga stałej promocji, podkreślania roli jaką pełni w życiu środowisk lokalnych, pozyskiwaniu wiedzy i kompetencji różnych grup społecznych, promowaniu czytelnictwa i utrwalaniu nawyków korzystania z piśmiennych dóbr kultury.

SBP będzie prowadziła działania promujące zawód – poprzez szerokie działania rzecznicze, kampanie, prowadzenie badań i sporządzanie na ich podstawie raportów, rekomendacji, a także aktywny udział w konsultacjach dotyczących wynagrodzeń i zatrudnienia.

Cel 5. Wsparcie zawodowe bibliotekarzy

SBP będzie kontynuowało działalność związaną z rozwojem zawodowym bibliotekarzy. W 2025–2029 filarami działań SBP będą edukacja i stały rozwój oferty szkoleniowej oraz pozyskiwanie funduszy na realizację tych zadań. Efektem powinno być stworzenie spójnego i dostępnego systemu edukacji zawodowej, który odpowiada na zmieniające się potrzeby środowiska bibliotekarskiego i technologicznego (edukacja jako narzędzie nie tylko rozwoju indywidualnego, ale też budowania prestiżu i atrakcyjności zawodu). Niezbędnym elementem wsparcia zawodowego bibliotekarzy jest także rozwój działalności wydawniczej.

Monitoring

Realizacja programu jest monitorowana przez Zarząd Główny SBP, we współpracy ze strukturami poprzez coroczne sprawozdania z działalności.

Rekomendowane jest przeprowadzenie ewaluacji śródkresowej w 2027 roku.